

Ajuntament
de Barcelona

FUNDACIÓ JOAN BROSSA
CENTRE DE LES
ARTS LLIURES

CARLES SANTOS. I ARA QUÈ?

» L'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Joan Brossa publiquen el llibre ***Carles Santos. I ara, què?***, un catàleg de creació col·lectiva que destil·la l'essència d'una figura irrepetible, i proposa un viatge per la vida i l'obra d'un autor inclassificable, el llegat del qual ens continua fascinant per la llibertat creativa que transmet.

» El llibre és el resultat d'un procés de treball únic i singular que dona veu a amics, companys i equips que van treballar amb el músic al llarg de la seva trajectòria.

» El dimecres 3 de juliol, a les 18.00 h, al Centre de les Arts Lliures de la Fundació Joan Brossa tindrà lloc la presentació del llibre. Hi participaran la directora d'Arts Visuals i Textuals de la institució, Maria Canelles; Ona Balló i Elena Lasala, comissària i documentalista de l'exposició, respectivament, i Alba Font, dissenyadora de la publicació.

La Fundació Joan Brossa i l'Ajuntament de Barcelona han coeditat un llibre vinculat a l'exposició "Carles Santos. I ara, què?". La publicació arriba ara a les llibreries.

Segons Lilianna Marín de Mas, coordinadora editorial de la publicació, la memòria i la contemporaneïtat es troben en aquesta obra per començar a donar forma a l'arxiu del futur de Carles Santos, un arxiu que permeti acostar aquesta figura a totes les persones que, per raons d'espai i temps, no l'han arribat a conèixer. "Amb el fil de Santos-Brossa (el fil de les avantguardes, de la cultura) hem fet un llibre i hem traçat línies de coneixement (inclús d'amistat)", explica. "Aquest és, doncs, un treball col·lectiu que ha permès unir la mirada de tots els agents que hi han contribuït", afegeix. "Perquè no hi ha funció, *performance* o composició que no arribi als teatres i als carrers sense una xarxa com la que hem creat per fer aquesta publicació."

Hem construït el que podríem batejar com la *xarxa Santos*, un conjunt de veus que no només fan sonar les vivències, els processos creatius i el pensament crític d'aquells que van viure i treballar amb en Santos, sinó que també ens aporten els qüestionaments de cara al futur, unes reflexions que ja formen part de la construcció d'un arxiu que permetrà catalogar la seva obra.

Xavier Albertí, Vicenç Altaió, Frederic Amat, Montse Amenós, Inés Borràs, Jordi Colomer, Antoni Comas, Marcelo Expósito, Cesc Gelabert, Joan Antoni González, Manel Guerrero, Barbara Held, Toni Jodar, Anna Llopart, Lluís Nacenta, Marta Oliveres, Nati Romeu, Mariaelena Roqué, Dorothée Selz, Clàudia Schneider, Pepa Torregrossa i Laia Torrents són algunes d'aquestes veus, les quals ens han acompanyat a l'hora de teixir els nusos d'aquesta gran xarxa que encetem i que, fragmentades, podreu trobar al llarg d'aquest catàleg, en les pàgines de lectura horitzontal. Obriu el llibre com si fos un piano i seguiu la composició d'una vida dedicada a l'art i a la música: l'obra de Carles Santos.

Fragment del text "La xarxa Santos", d'Ona Balló, comissària de l'exposició

"Carles Santos. I ara, què?"

«"Carles Santos. I ara, què?" és un document per interpretar. Com un piano, es desplega sota les nostres mans i convida a tocar les seves pàgines, interpretar-ne les textures, els silencis i les pauses. Com si es tractés d'una composició improvisada. El llibre és el resultat d'una investigació col·lectiva al voltant de la vida i la trajectòria de Carles Santos que recopila diverses veus: aquelles que van conviure amb el músic —i que ens donen una dimensió personal del músic— amb les de les noves generacions que recullen el seu llegat en estudis i interpretacions amb la voluntat de crear un arxiu d'una vida dedicada a l'art i a la música.

»La publicació conté un gran nombre de material gràfic —com fotografies o escrits i partitures originals—, biografia i material inèdit sobre Carles Santos, així com textos de la comissària, la documentalista i col·laboradors especialitzats de la mostra, que aporten una nova llum sobre la manera d'entendre el llegat de l'artista; i el testimoni d'algunes figures cabdals de la cultura catalana que van tenir tant relació personal com professional amb Carles Santos i que ens n'ofereixen una mirada des de la memòria. En paraules d'Elena Lasala, documentalista de l'exposició "Carles Santos. I ara, què?", la publicació aplega "una constel·lació de fons documentals deslocalitzats en mans de persones i institucions que no dubten a annexar-hi anècdotes que regalen al visitant".»

El llibre inclou:

- "La xarxa Santos", text d'Ona Balló en el qual la comissària de la mostra "Carles Santos. I ara, què?" fa un repàs històric de la figura de Santos al mateix temps que posa en relleu la metodologia que dona forma tant a l'exposició com al contingut del llibre.
- Una relatoria sobre el procés d'investigació i documentació al voltant de la figura de Carles Santos, signada per Elena Lasala. Aquest text funciona com un diari al voltant de peces concretes que s'han anat trobant al llarg del procés de documentació. Aquesta visió tècnica i intimista, a la vegada, ens apropa a Santos d'una manera determinada i posa sobre la taula la importància dels processos documentals i de les tasques d'arxivística que sovint queden invisibilitzades.
- El text "Bubujaralaraloz", de Lluís Nacenta, comissari del festival de música Inaudit, dins la programació Primavera Santos, que ens relata l'experiència d'entendre Carles Santos des de la distància i a través de la música.
- "El jo i Carles Santos", de la pianista i guionista de cinema Núria Roura, en el qual ens revela com és, des de l'actualitat, posar-se davant d'un piano i interpretar Santos alhora que recupera la vinculació entre la música i la seva activitat audiovisual amb directors com Pere Portabella.
- "El plaer de sentir estranyesa", de la filòloga hispànica i doctora en *performance*, teatre i cinema Jolanta Rękawek, és un text que ens condueix pel Santos més escènic i ens aporta una crònica de la importància de l'exuberància i la innovadora avantguarda de la posada en escena de les seves obres en el món de les arts escèniques.
- Imatges de l'exposició "Carles Santos. I ara, què?".
- Les veus de la xarxa Santos, que —en plecs concrets i en lectura horitzontal— esquitxen el llibre amb un relat més proper a l'artista.
- Un eix biogràfic per repassar la vida i les obres principals de Carles Santos.

Per a Ona Balló, comissària de la primera exposició centrada en la figura del pianista després de la seva mort, l'any 2017, "l'obra de Carles Santos, amb totes les seves arestes i col·laboracions, no ha deixat d'interpel·lar-nos". "A partir dels materials conservats i dels testimonis convocats durant el procés d'investigació", explica, "ens adonem que darrere de

l'artista provocador, a voltes presentat com a inaccessible i irremplaçable, s'hi amaga un compositor extraordinari i rigorós que ha deixat una mà d'empremtes útils que continuen ressonant amb les creacions d'avui".

"El disseny del llibre", text de la dissenyadora Alba Font

Carles Santos pensava el cos com una partitura. A partir d'aquesta idea s'ha concebut, doncs, el disseny del llibre: com una partitura. S'ha creat un artefacte que genera una reflexió en el lector a partir de la seva estructura, forma i disseny. Alguns dels temes que es troben en la pràctica artística de Santos s'han aplicat també a les lògiques del llenguatge gràfic: trencar amb el discurs lineal de la raó intercalant els diferents textos i combinant diverses tipografies i papers, o deixant pàgines en blanc per generar primer tant perplexitat com una pausa, i després, obrir una via lliure a la imaginació del lector.

Altres coedicions de la Fundació Joan Brossa i Barcelona Llibres

Des de fa uns anys, la Fundació Joan Brossa col·labora amb Barcelona Llibres, el segell editorial de l'Ajuntament de Barcelona, amb el qual coedita un volum anual vinculat al projecte expositiu i de recerca que es duu a terme a la seu de la Fundació.

Altres llibres publicats prèviament són els següents:

- [Art i follia: Joan Obiols Vié](#)
- [La mèdium i el poeta: Una conversa astral entre Josefa Tolrà i Joan Brossa.](#)
- [La xarxa al bosc: Joan Brossa i la poesia experimental \(1945-1980\)](#)
- [Enric Tormo: La invisibilitat del Dau](#)
- [Altres Brosses](#)

Aquestes publicacions destaquen perquè inclouen una recerca rigorosa en matèria avantguardista i, alhora, són guies visuals d'autors, figures i creadors vinculats a l'univers brossià. A més, són peces contundents, d'objectes de valor gràfic, de dissenys interessants.

Publicacions de la Brossa

Complementant aquesta línia més de recerca, la Fundació també té la col·lecció "Publicacions de la Brossa", la qual dona espai a creacions contemporànies que, d'una manera conscient o no, practiquen la mateixa llibertat que a Brossa li va permetre transcendir el fet literari per posar en dubte tots els límits, d'una manera indisciplinada, de la creació poètica. Amb el segell Publicacions de la Brossa, la institució edita propostes col·lectives, d'autor, poesia, prosa, art o document que presenten formes diverses que comparteixen l'esperit lúdic característic de l'obra del poeta.

- [Eines mortes vives](#), taller de (lecto)escriptura poètica que Maria Sevilla París i Raquel Santanera (amb la col·laboració d'Oriol Sauleda) van conduir durant la tardor del 2020 a la Fundació Joan Brossa.
- [Tots els records que algú es pot inventar per tu](#), resultat d'una performance de Marla Jacarilla realitzada entre el 10 i el 31 de gener de 2021 en el marc de l'exposició "PostBrossa 2020", a la Fundació Joan Brossa.
- [Lo niu. Poesia d'hui, avui](#), un projecte que s'ha treballat en col·laboració amb la Fundació Guillem Viladot i amb el suport de l'Ajuntament d'Agramunt, amb motiu del centenari de la Fundació Guillem Viladot.
- [Catàleg de l'exposició "Poesia concreta. Brossa, Iglésias del Marquet i Viladot. Petite Galerie, Lleida, 1971"](#), que va fer una reconstrucció fidel de l'exposició que el 1971 es va presentar a Lleida i que va constituir la primera aparició pública de la poesia catalana experimental.
- [Ganivet vinyl](#), de Laia Estruch, documentació sonora del primer assaig performatiu de Ganivet realitzat a la sala Gabinet Brossa de la Fundació l'1 de desembre de 2020.

Per a més informació:

<http://ajuntament.barcelona.cat/barcelonallibres/>

Laura Santaflorientina / Tel.: 699 061 244 / A/e: laurasantaflorentina@gmail.com